

OBEC BANSKÁ BELÁ , 966 15

Banská Belá 31.01.2025

VEC:

Výročná správa

podľa zákona o účtovníctve 431/2002 § 20 .

Identifikačné údaje:

Názov: Obec Banská Belá, adresa pre poštový styk:

Obecný úrad,

966 15 Banská Belá č. 83

IČO : 00320498

DIČ : 2021107297

Právna forma: právnická osoba

Deň vzniku: Obec ako samostatný územný samosprávny a správny celok sa riadi zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov a Ústavou SR.

Počet obyvateľov k 31.12.2024: **1145**

Geografická poloha a všeobecná charakteristika

Banská Belá leží takmer v strede Štiavnického pohoria, ktoré je časťou Západných Karpát. S Vtáčnikom, Pohronským Inovcom, Kremnickým pohorím, Krupinskou vrchovinou a Poľanou tvorí sopečnú skupinu Slovenského stredohoria.

Obec sa rozprestiera vo vzdialenosti 5 km severovýchodne od Banskej Štiavnice v údolí pozdĺž hlavnej cesty, vedúcej z Banskej Štiavnice cez Banskú Belú smerom na Kozelník a Hronskú Breznicu. Na severe susedí s obcou Podhorie, na severovýchode s obcou Kozelník a na juhovýchode s obcou Banský Studenec. Kataster obce má rozlohu 2086 hektárov. Stred obce leží v nadmorskej výške 475 metrov nad morom, chatár vo výške od 370 do 840 metrov nad morom. Obec Banská Belá má v súčasnosti 1145 obyvateľov a je najväčšou obcou v okrese Banská Štiavnica.

Prvé zmienky

Územie banskej osady Banská Belá, ktoré tvorilo severovýchodnú časť územia Banskej Štiavnice, patrilo v minulosti až do povýšenia Banskej Belej na slobodné kráľovské a banské mesto spolu s osadou mestu Banská Štiavnica.

Najstaršia zachovaná zmienka, týkajúca sa územia Banskej Belej je v metačnej listine z roku 1228 (listine, vymedzujúcej rozsah chotára alebo územia), kde sa prvýkrát spomína územie Bela a potok Bela v súvislosti s baňami na striebro. Potok a územie sa tu uvádza ako hranica istého pozemku pri jeho metácii. Osada ako určenie hranice sa k tomu účelu nehodila, tobôž keď k nej patrilo práve spomínané územie (terra Bela).

Keď sa táto osada stáva významnejším banským strediskom, dostáva obvyklý názov Bana (Baňa) a aby sa odlíšila od pôvodnej osady Bany (terajšej Banskej Štiavnice) pridáva sa k jej názvu aj meno potoka, pri ktorom vznikla. Tak vznikol názov Biela Baňa obdobne, ako to bolo v prípade iných osád alebo miest, i keď sa tento názov v slovenskej forme v písomných prameňoch nezachoval. Tento pôvodný slovanský názov potom Maďari jednoducho preložili do svojej reči formou Feyerbanya, zachovanou v najstarších latinských listinách.

Významné obecné objekty

Najvýznamnejšou dominantou a bezpochyby aj najstaršou budovou obce je rímskokatolícky farský kostol sv. Jána apoštola a evanjelistu, Bol vybudovaný v polovici 13. storočia v neskororománskom slohu a orientovaný je v smere východ - západ, so svätyňou na východ. Podľa najnovšieho schematizmu bol vysvätený pravdepodobne v roku 1243.

V bezprostrednej blízkosti farského kostola sv. Jána apoštola a evanjelistu stojí menší kostol, zasvätený Panne Márii Škapuliarskej. V Banskej Belej sa zaužíval aj názov „Malý kostol“. Vznik tohto kostola úzko súvisí s rudným bohatstvom a baníctvom v Banskej Belej.

Na námestí obce v bezprostrednej blízkosti štátnej cesty stojí kaplnka sv. Jána Nepomuckého. Kaplnka bola vybudovaná roku 1756 za účinkovania farára Štefana Stokkera, pričinením Andreja Hertingera, senátora a banského majstra v Banskej Belej.

V roku 1892 bola postavená v cintoríne kaplnka sv. Alžbety vtedajším farárom Antonom Oldingerom. Pod kaplnkou je pochovaný farár Oldinger, jeho matka a dve sestry. Stavba stála 3600 zlatých. Je to stavba bežného typu kaplniek, ktorý má na hlavnom priečelí lizénové členenie, ukončené trojbokým štítom, nad ktorým je vežička s otvormi. Tu je umiestnený menší zvon, ktorý darovala, podobne ako zvon na kaplnke sv. Jána Nepomuckého,

Mária Longauerová v roku 1939, pretože pôvodný zvon bol tiež zrekvírovaný v čase prvej svetovej vojny.

Najstaršou budovou, okrem kostolov a kaplniek, je v Banskej Belej budova školy, nad krytým schodišťom, vedúcim ku kostolu. Na tejto budove je zachovaný plastický kamenný banický erb s letopočtom 1564. Budova, pôvodne renesančná, s neskoršími stavebnými úpravami, má v prízemí zo schodišťa vchod do pôvodnej školskej triedy, v ktorej sa zachovala ešte pôvodná renesančná hrebienková klenba. V hornom podlaží bol byt pre učiteľa a organistu. Budova slúžila pre školské účely do roku 1868.

Okrem historických objektov sa v obci nachádzajú aj dve novodobé školské budovy, konkrétne budova materskej škôlky a základnej školy, nachádzajúcej sa neďaleko farského kostola a cintorína. Kultúrny dom, ku ktorému obec v roku 2014 pristavala Obecný úrad a v novembri 2014 sa obecný úrad presťahoval do svojich nových priestorov, keďže do novembra 2014 sídlil obecný úrad v prenajatých priestoroch od cirkvi.

Obec vedie písomnú kroniku obce. Zápisy vykonáva kronikárka obce raz ročne, po schválení textu zápisu obecným zastupiteľstvom.

Základné orgány obce

1. Obecné zastupiteľstvo
2. Starosta obce

Starosta:

MVDr. Branislav Babirád, Banská Belá č. 435

Poslanci :

p.	Slavomír	Blahút - zástupca starostu obce
Ing.	Zuzana	Durbáková PhD.
Ing.	Jozef	Dobák
p.	Štefan	Hrubčo
p.	Pavol	Slanček
Ing.	Ladislav	Santoris
MUDr.	Ivan	Vojtáš

Obecné zastupiteľstvo rozhodovalo na svojich zasadnutiach o základných otázkach života obce. Zasadnutia sa konali každý druhý štvrtok v mesiaci.

Každé zasadnutie OcZ sa konalo v zasadačke obecného úradu so začiatkom o 18.00 hod. Pozvánka na zasadnutie bolo zverejnená na úradnej tabuli najneskôr 3 dni pred konaním zasadnutia. Každé zasadnutie bolo verejné, vyhlásené miestnym rozhlasom a vyvesené na internetovej stránke Obce Banská Belá.

Obecný úrad

Je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce, zabezpečuje organizačné a administratívne veci. Prácu obecného úradu organizuje starosta obce. Na obecnom úrade sú zamestnané 3 pracovníčky vykonávajúce ekonomiku obce, administratívne práce a matričnú činnosť, 1 pracovníčku pre správu pohrebísk a DS a upratovačka. Obec zamestnávala 1 pracovníčku, ktorej pracovnou náplňou je starostlivosť o starších spoluobčanov – opatrovateľská služba.

Účtovná jednotka ďalej uzatvorila v priebehu roka 2024 17 dohôd o vykonaní práce, na zabezpečenie jednorázových prác pri kultúrnych a spoločenských akciách a na úprave verejného priestranstva.

Hlavný kontrolór

Funkciu hlavného kontrolóra v obci Banská Belá vykonáva pani Edita Schillerová . V roku 2024 hlavný kontrolór pracoval v zmysle plánu práce schváleného obecným zastupiteľstvom

Ekonomické ukazovatele

a./ Obec účtuje podľa účtovnej osnovy pre rozpočtové a príspevkové organizácie a postupov účtovania pre rozpočtové a príspevkové organizácie a podľa Opatrenia Ministerstva financií SR z 8.augusta 2007 číslo:MF/16786/2007-31 .

Obec mala zostavený účtovný rozvrh tak ako to ustanovuje zákon o účtovníctve podľa platnej účtovnej klasifikácii vydannej Ministerstvom financií pre rok 2024.

Účtovná jednotka Obec Banská Belá nezmenila účtovné metódy a účtovné zásady oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu.

Obecné zastupiteľstvo schválilo pre rok 2024 rozpočet pre Obecný úrad

Príjmy bežné	:	1.136.137,00 €
Výdavky bežné	:	450.531,00 €
Príjmy kapitálové	:	522.432,00 €

Výdavky kapitálové : 678.513,00 €

Finančné operácie príjmové : 71.913,00 €

Finančné operácie výdavkové : 13.662,00 €

a pre ZŠ s MŠ

Príjmy bežné : 61.310,00 €

Výdavky bežné : 450.531,00 €

Celkový rozpočet pre rok 2024 bol vytvorený ako prebytkový.

Rozpočet bol v priebehu roka 2024 upravovaný na podmienky realizácie prác a podľa vnútorného riešenia obce a pri úprave bol vždy schválený OcZ.

V priebehu roka bol rozpočet upravovaný 3 x .

Prvá úprava rozpočtu : 13.06.2024

Druhá úprava rozpočtu: 12.09.2024

Tretia úprava rozpočtu: 14.12.2024

Podľa § 29-30 bola vykonaná Inventarizácia majetku a záväzkov k 31.12.2024. Inventarizačná komisia pri OcZ v Banskej Belej inventarizáciu schválila, kde stav majetku hmotného a nehmotného bol overený fyzickou inventúrou – prepočítaný kusovo.

O stave majetku sú aj Inventarizačné zápisy a v inventúrnych súpisoch sú aj cenové údaje.

Zásoby - Účtovná jednotka Obec Banská Belá má zásoby vo výške **5.386,34 €**. Jedná sa o monografiu Obce Banská Belá, knihy Banská Štiavnica a okolie a kuka nádoby.

Pohľadávky k 31.12.2024 podľa inventúrneho stavu činia : **6.278,01 €**
a presný zoznam tvorí :

Pohľadávky -	Neuhradená vystavená fa	:	35,20 €
	Dane z nehnuteľnosti	:	39,22 €
	Pohľadávky za dobropisy elektr.,		
	Vodu voči nájomníkov, záloh za flaše	:	5.141,69 €
	Preddavok na finančný príspevok strava	:	1.061,90 €

Závazky	- voči zamestnancom	39,03 €
	- voči dodávateľovi VO	7.692,00 €
	- krátkodobé – mzdy+odvody	15.744,88 €
	- ost. záväzky – úver ŠFRB do 1 roka	16.655,64 €
	- použitie daru od SSE	6.000,00 €
	- duplicitná platba DzN	69,26 €

Závazky dlhodobé

	- úver zo ŠFRB na 30 rokov	298.021,17 €
	- zo sociálneho fondu	523,08 €
	- fond opráv – obecné bytovky	25.713,15 €
	- finančná zábezpeka	5.631,04 €
	- voči dodávateľovi VO	73.074,00 €

Výdavky budúcich období

Faktúry - došlé v januári 2025 týkajúce sa obdobia 2024. /SSVaP spol. zrážkové vody, prepr. spoloč. S.O.V.I, nákup kameniva, ochrana objektov obce, poradca podnikateľa,

4.072,48 €

Príjmy budúcich období

0,00 €

Náklady budúcich období

poistné za budovy a ostatné poistné, predplatné časopisy, platby dodávateľovi VO, členské príspevky, právne služby.

111.736,69 €

Obec má prenajatý majetok LESOM s.r.o. Banská Belá , kde je Zmluva o nájme - príloha k Inventarizácii

Lesné pozemky	-	384.118,97 €
Lesné pozemky v nájme	-	6.820.574,11 €

Spolu : 7.204.693,08 €

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie bol : **70.818,24 €**

b./ Stav finančných prostriedkov k 31.12.2024 na účtoch : **1.012.303,47 €**
na pokladnici : **3.086,64 €**
ceniny /poštové známky/ : **19,50 €**

Obec má vytvorené rezervy zákonné krátkodobé: **1.720,00 €**
/na audit za RÚZ /

Ostatné zúčtovanie rozpočtu obce s RO na účte 357 05/1 **7.274,77 €**
budú vyčerpané do konca marca 2025 a jedná sa o prenesené kompetencie
norm.= 2.931,35 €, prenesené kompetencie nenorm.5 roč. deti= 934,28 €,
a dopr. žiaci = 123,24 €.

Nevyčerpaná dotácia na stravovacie návyky v sume 3.379,90 € bude
vysporiadaná z ÚPSVaR v Banskej Štiavnici v roku 2025.

Dotácia na aktivačnú činnosť obce v sume - 94,00 €, bola potvrdená ÚPSVaR,
ale nebola vyplatená do konca roka 2024

Ostatné zúčtovanie rozpočtu obce s RO na účte 357 **50.000,00 €**
Jedná sa o sumu na realizáciu stavby detského ihriska.

c./ Obec má schválený rozpočet na roky
2024,2025,2026. Rozpočet bol pre rok 2024 zostavený ako prebytkový.

d./ Obec sa oblasťou výskumu a vývoja nezaobrá.

e./ Obec Banská Belá má akcie v Slovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
v menovitej hodnote **284.540,00 €**.

Obec neplánuje obstaranie vlastných akcií , obchodných podielov.

f./ Hospodárenie bežného roka bude predmetom vysporiadania v roku 2025
v zmysle Zákona 303/95 v znení neskorších doplnení podľa § 31 bod. 3 .

h./ Účtovná jednotka nemá organizačnú zložku v zahraničí.

Vypracovala : Ľubica Kordíková

MVDr. Branislav Babirád
starosta obce